

ถอดบทเรียนการจัดบริการปฐมภูมิด้านสุขภาพช่องปากในหน่วยบริการที่ถ่ายโอนภารกิจไป
องค์การบริหารส่วนจังหวัด 49 จังหวัด

จาก การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนากลไกและรูปแบบการจัดบริการปฐมภูมิด้านสุขภาพช่องปาก
ในหน่วยบริการที่ถ่ายโอนภารกิจไปองค์การบริหารส่วนจังหวัด

วันที่ 30-31 มกราคม 2567 ณ โรงแรม ทีเค. พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น

จัดโดย สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

วัตถุประสงค์ของถอดบทเรียน

1. เพื่อทราบบทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปาก ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ
2. เพื่อทราบสถานการณ์การดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปาก ด้านนโยบาย กลไก/รูปแบบการขับเคลื่อนงาน กิจกรรมและผลลัพธ์การดำเนินงาน ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ
3. เพื่อค้นหาประเด็นความท้าทายและสิ่งสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพช่องปาก ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ

กลุ่มเป้าหมาย บุคลากรสาธารณสุขจากหน่วยงานที่ถ่ายโอนภารกิจไปองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว 49 จังหวัด รวมจำนวน 141 คน

- 1) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้รับมอบหมายแทน
- 2) ทันตบุคลากรที่ถ่ายโอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 3) ผู้รับผิดชอบงานทันตสาธารณสุขในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

กระบวนการกลุ่มในการจัดประชุมและถอดบทเรียน

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมตามจังหวัด สมาชิกของแต่ละจังหวัดทบทวนการทำงานที่ผ่านมาหลังการโอนย้ายภารกิจ บันทึกตาราง 6 ช่อง ตามโจทย์ในการพูดคุย 6 ประเด็น ได้แก่
 - 1) เป้าหมาย/นโยบายงานบริการปฐมภูมิ ด้านสุขภาพช่องปากในพื้นที่
 - 2) กลไกสำคัญ (หรือรูปแบบ) การขับเคลื่อนงานสุขภาพช่องปากในพื้นที่
 - 3) กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากในหน่วยบริการที่ถ่ายโอนภารกิจไปองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ผ่านมา (รูปแบบ/เป้าหมาย/วิธีการ/ผลลัพธ์/การประเมินผล)
 - 4) การกำกับทำงาน และการรายงานผล (เปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือ KPI ของหน่วยงาน)
 - 5) ผลงานเด่นด้านการดูแลสุขภาพช่องปากจากการทำงานที่ถ่ายโอนมา
 - 6) ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน

2. รวบรวมข้อมูลรูปแบบการดำเนินงานดูแลสุขภาพช่องปากแต่ละพื้นที่หลังการถ่ายโอนภารกิจ ฯ
3. ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนทบทวนบทบาทและภารกิจของตนเอง และเขียนบอกเล่าประสบการณ์การทำงานในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน ตามประเด็น ดังนี้
 - 1) ความสำคัญของงานสุขภาพช่องปาก
 - 2) ภารกิจที่ดำเนินการ
 - 3) กระบวนการเชื่อมต่องานสุขภาพช่องปากกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง
 - 4) ประเด็นท้าทายในการทำงาน ภายหลังการถ่ายโอนภารกิจ ฯ
4. รวบรวมข้อมูลการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมงานสุขภาพช่องปากจาก 3 หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง (กองสาธารณสุขในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทันตบุคลากรในหน่วยบริการที่ถ่ายโอนภารกิจ ฯ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)
5. ทบทวนประเด็นความท้าทายในการดำเนินงานในช่วงระยะถ่ายโอนภารกิจ ฯ
6. ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความท้าทายในการดำเนินงานที่ผ่านมา
7. ระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อนำเสนอแนวคิดในการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุขสำหรับประชาชนกลุ่มผู้รับบริการ 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย (2) วัยเรียนและวัยรุ่น (3) วัยทำงาน (4) วัยสูงอายุ (5) กลุ่มพิเศษหรือกลุ่มเปราะบาง
8. ผู้เชี่ยวชาญร่วมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการขับเคลื่อนงานทันตสาธารณสุขในแต่ละกลุ่มวัย
9. สรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการประชุม
10. ถอดบทเรียนการจัดบริการปฐมภูมิด้านสุขภาพช่องปากในหน่วยบริการที่ถ่ายโอนภารกิจไปองค์การบริหารส่วนจังหวัด 49 จังหวัด

ผลการถอดบทเรียน

1. บทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปาก ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ

บทบาท	ภารกิจ	การเชื่อมต่อประสานงาน	ความท้าทายภายหลังจากถ่ายโอน
ผอ.กองสาธารณสุข อบจ.	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมเป็นคณะกรรมการในการ จัดทำ บันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านการ ดำเนินงานสุขภาพช่องปาก ระหว่าง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) กับ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) - ร่วมเป็นคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) - ร่วมเป็นคณะกรรมการด้านสุขภาพ ช่องปากระดับจังหวัด - ร่วมเป็นที่ปรึกษาการดำเนินงาน - ร่วมกำหนดดัชนีชี้วัดผลงาน (KPIs) 	<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนมาก ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านทันตสาธารณสุขโดยตรง ทำให้การ กำหนดนโยบาย และการกำกับติดตาม เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก - การพัฒนาฐานข้อมูลและการจัดการ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถ เชื่อมโยงข้อมูลกับกระทรวงสาธารณสุข กับข้อมูลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่
ทันตภิบาล ใน รพ.สต.	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินงานทันตกรรมในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล - งานส่งเสริมป้องกัน 5 กลุ่มวัย - จัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพ ช่องปากในโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - กองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วน จังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - คณะอนุกรรมการช่องปากระดับจังหวัด - ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน โรงเรียน และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทันตบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลมีน้อย ทำให้หลายพื้นที่ ต้องมีการสลับทันตบุคลากรไปทำงาน ต่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลซึ่ง ทำให้ภารกิจหนักขึ้น และไม่สามารถ

บทบาท	ภารกิจ	การเชื่อมต่อประสานงาน	ความท้าทายภายหลังการถ่ายโอน
	<ul style="list-style-type: none"> - ลงพื้นที่ทำงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากในชุมชน และกลุ่มผู้ป่วยติดเตียง - บันทึกข้อมูลการรับบริการดูแลภารกิจเสริม เช่น บัญชี พัสตุ 		จัดการเวลาให้ลงพื้นที่ทำงานส่งเสริมในชุมชนได้อย่างเต็มที่
กลุ่มงานทันตสาธารณสุข ใน สสจ.	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมเป็นคณะกรรมการสุขภาพระดับพื้นที่ (กสพ.) - ร่วมเป็นคณะกรรมการด้านสุขภาพช่องปากระดับจังหวัด - ร่วมเป็นทีมนิเทศการดำเนินงาน - สนับสนุนการดำเนินงานตามการร้องขอของกองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - กองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนจังหวัด - โรงพยาบาลในการดูแลของกระทรวงสาธารณสุข 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการข้อมูลที่ยังมีความสับสนในเชิงระบบอยู่เป็นจำนวนมาก - การสร้างความร่วมมือเพื่อการจัดการสุขภาพช่องปากร่วมกันอย่างเป็นองค์รวมทั้งระบบ

2. สถานการณ์การดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปาก ด้านนโยบาย กลไก/รูปแบบการขับเคลื่อนงาน กิจกรรมและผลลัพธ์การดำเนินงาน ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ

2.1 สถานการณ์การดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปาก ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ

- เป้าหมาย งานบริการปฐมภูมิด้านสุขภาพช่องปากในพื้นที่
 - เข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม
 - เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย 5 กลุ่มอย่างทั่วถึง และครอบคลุม
 - มีทันตบุคลากรในหน่วยบริการปฐมภูมิ
- การดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปาก ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ
 - ทำงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามปกติ
 - ร่วมทีมเยี่ยมบ้าน เพื่อดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเตียง
 - ให้ความรู้ในชุมชนผ่านการประสานงานผู้นำชุมชนและกลุ่มต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ เป็นต้น
 - กิจกรรมทันตกรรมเคลื่อนที่ ในพื้นที่ชุมชนและโรงเรียน เช่น การออกหน่วยให้บริการ การให้บริการด้วยรถทันตกรรม

ประเด็น	สิ่งที่กำลังทำอยู่เป็นอย่างไร (เท่าเดิม/เพิ่มขึ้น/แฉ่งลง)	ปัญหาและอุปสรรคที่พบ และวิธีการจัดการ ปัญหานั้น	สิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนาเพิ่มเติม (โอกาสในการพัฒนาในอนาคต)
นโยบาย งานบริการปฐมภูมิด้านสุขภาพช่องปากในพื้นที่	- มีการกำหนดนโยบาย (เท่าเดิม) แต่มีความเข้มข้นมากขึ้น เช่น การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย การทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น	<u>ปัญหาและอุปสรรคที่พบ</u> - ขาดทันตบุคลากร เพื่อปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามนโยบาย ทำให้กระบวนการทำงาน ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ไม่สามารถตอบสนองนโยบายได้เต็มที่ และบุคลากรที่มีอยู่ต้องทำงานหนักขึ้น	- เสนอให้มีเวทีหรือการทำประชาคมจากในพื้นที่ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย - เปิดโอกาสให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจตัดสินใจ เข้าร่วมพูดคุยและกำหนดนโยบาย

ประเด็น	สิ่งที่กำลังทำอยู่เป็นอย่างไร (เท่าเดิม/เพิ่มขึ้น/แย่งลง)	ปัญหาและอุปสรรคที่พบ และวิธีการจัดการ ปัญหานั้น	สิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนาเพิ่มเติม (โอกาสในการพัฒนาในอนาคต)
	<ul style="list-style-type: none"> - การยกระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีความชัดเจน มองเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายของการทำงานยังไม่ชัดเจน <p><u>วิธีการจัดการปัญหา</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มบุคลากรให้เพียงพอ ทั้งทันตบุคลากรและบุคลากรฝ่ายสนับสนุน - กำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน สามารถทำได้จริง สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับความต้องการ - การกำหนดนโยบาย ครอบคลุมจากกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทย
<p>กลไกสำคัญหรือรูปแบบการขับเคลื่อนงานสุขภาพช่องปากในพื้นที่</p>	<p>กลไกการทำงาน/รูปแบบการขับเคลื่อนงาน ยังคงมีรูปแบบการขับเคลื่อนใกล้เคียงกับของเดิม แต่บุคลากรยังมีความสับสนเกี่ยวกับขั้นตอน (เป็นความไม่เข้าใจในช่วงเริ่มต้น) ทำให้ยังไม่สามารถขับเคลื่อนงานสุขภาพช่องปากในระดับพื้นที่ได้อย่างเต็มที่</p>	<p><u>ปัญหาและอุปสรรคที่พบ</u></p> <p>การส่งต่อผู้ป่วย (เพื่อการรักษา) ทำได้ยากขึ้น เพราะเป็นการส่งต่อข้ามหน่วยงาน จากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล) ไปสู่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (โรงพยาบาล)</p> <p><u>วิธีการจัดการปัญหา</u></p> <p>ในปัจจุบันมีบางพื้นที่ประสานงานผ่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสนับสนุนครุภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ - บุคลากรที่โอนย้ายมีจำนวนน้อยทำให้ปริมาณงานเพิ่มมากขึ้น - การประสานงานระหว่างหน่วยงาน มีความล่าช้า (ต้องรอเอกสารทางราชการ)

ประเด็น	สิ่งที่กำลังทำอยู่เป็นอย่างไร (เท่าเดิม/เพิ่มขึ้น/แย่ง)	ปัญหาและอุปสรรคที่พบ และวิธีการจัดการ ปัญหานั้น	สิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนาเพิ่มเติม (โอกาสในการพัฒนาในอนาคต)
กิจกรรมสำคัญ/ ผลงานเด่น ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากในหน่วยบริการที่ถ่ายโอน ฯ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการยกระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้มีคุณภาพสูงขึ้น - มีการออกหน่วยให้บริการเชิงรุก ด้วยรถทันตกรรมเคลื่อนที่ในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ - มีการดำเนินงานเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากที่ครอบคลุมประชากรทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการทำงานที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ - มีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาด้านวิชาการควบคู่กันเพื่อให้งานเกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น 	<p><u>ปัญหาและอุปสรรคที่พบ</u></p> <p>บุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมตามที่ต้องการ</p> <p><u>วิธีการจัดการปัญหา</u></p> <p>เวียนเจ้าหน้าที่และจ้างบุคลากรภายนอก</p>	<p>ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงาน เพราะแผนงานส่งผลโดยตรงต่อผลงาน</p>
ผลลัพธ์การทำงานและการรายงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ทันตบุคลากรให้บริการเหมือนเดิม เพียงแต่ในบางพื้นที่อาจไม่ได้มีการรายงานข้อมูลในระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับกระทรวงสาธารณสุข - บางพื้นที่มีการเลือก KPI จากกระทรวงสาธารณสุขที่ผู้บริหารและ 	<p><u>ปัญหาและอุปสรรคที่พบ</u></p> <p>บางหน่วยงาน ยังมีความสับสนเกี่ยวกับระบบบันทึกข้อมูล โดยเฉพาะหน่วยงานที่ยังใช้ระบบ JHCIS</p> <p><u>วิธีการจัดการปัญหา</u></p> <p>หน่วยงานกำหนดระบบบันทึกข้อมูลและจัดทำคู่มือการใช้ระบบบันทึกข้อมูล</p>	<p>มีกระบวนการเชื่อมโยงข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้จริง</p>

ประเด็น	สิ่งที่กำลังทำอยู่เป็นอย่างไร (เท่าเดิม/เพิ่มขึ้น/แย่ง)	ปัญหาและอุปสรรคที่พบ และวิธีการ ปัญหานั้น	สิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนาเพิ่มเติม (โอกาสในการพัฒนาในอนาคต)
	ทันตบุคลากรเห็นพ้องกันว่า สามารถ วัดผลลัพธ์การทำงานได้จริง	เชื่อมโยงกับหน่วยงานส่วนกลางทั้งจาก ฝั่งกระทรวงสาธารณสุขและ กระทรวงมหาดไทย	

2.2 การดำเนินงานด้านสุขภาพช่องปากตามกลุ่มวัย

กลุ่มวัย	เป้าหมาย (การดำเนินงานที่อยากเห็น / อยากให้ไปถึง)	วิธีการ / รูปแบบการดำเนินงาน	สิ่งที่ต้องการหนุนเสริม
หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย	<ul style="list-style-type: none"> - มุ่งเน้นไปที่การปราศจากฟันผุในเด็กปฐมวัย (caries free) - การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพช่องปากแก่หญิงตั้งครรภ์และผู้ดูแลเด็กปฐมวัย 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบการเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงการบริการ - ร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เช่น สุตินรีเวช การร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กิจกรรม Executive Function (EF) เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การเชื่อมโยงระบบการดูแล และข้อมูลสุขภาพ กับหน่วยบริการภาคเอกชน - สนับสนุนสื่อที่ผู้ปกครองเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงอุปกรณ์สำหรับการให้ทันตสุขศึกษา
วัยเรียนและวัยรุ่น	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรอบรู้และความตระหนักเกี่ยวกับสุขภาพช่องปาก - สามารถเข้าถึงบริการตามความจำเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการร่วมกับโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรม ตรวจรักษา และให้ความรู้ - มีการส่งผู้ป่วยที่มีปัญหาไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล - มีการติดตามการรักษาหลังจากการส่งต่อผ่านครู - ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการดูแลสุขภาพช่องปาก ผ่านเสียงตามสายของโรงเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ที่จำเป็น สำหรับออกหน่วยทำกิจกรรมในพื้นที่ เช่น รถทันตกรรม ข้อมูลสื่อความรู้ เพื่อส่งให้นำเสนอผ่านเสียงตามสายของโรงเรียน
วัยทำงาน	ส่งเสริมการเข้าถึงการรักษาให้ครอบคลุม	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบจัดการความรู้ ผ่าน social media และ application 	เพิ่มช่องทางให้บริการ และสนับสนุนเครื่องมือเทคโนโลยี social media รถทันตกรรม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงบริการ เนื่องจาก

กลุ่มวัย	เป้าหมาย (การดำเนินงานที่อยากเห็น / อยากให้ไปถึง)	วิธีการ / รูปแบบการดำเนินงาน	สิ่งที่ต้องการหนุนเสริม
		<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำช่องทางด่วนเพื่ออำนวยความสะดวก - จัดทำคลินิกนอกเวลา เพื่อให้ผู้รับบริการไม่ต้องกลางาน 	<p>กลุ่มวัยทำงานไม่มีเวลา ไม่สามารถลาหยุดงานได้</p>
<p>วัยสูงอายุ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดบริการที่สามารถตอบสนองและแก้ไข ปัญหาได้ตรงความต้องการของผู้สูงอายุ เช่น การจัดหาฟันปลอม - ดูแลผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> (1) ติดสังคม (2) ติดบ้าน (3) ติดเตียง ให้สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง ครอบคลุม สถานการณ์ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินงานผ่านกลุ่มต่าง ๆ เช่น ชมรม ผู้สูงอายุในพื้นที่ - ทำงานเชิงรุกลงในชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวก - ร่วมทีมเยี่ยมบ้าน เพื่อดูแลผู้ป่วยติดเตียง และให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากแก่ผู้ดูแล 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการดำเนินการเรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากตนเอง (self-care) - จัดระบบสนับสนุน การรับส่งเชิงรุกในชุมชน กลุ่มติดบ้านติดเตียง เพื่อให้สามารถเข้าถึงการรับบริการ ที่ชัดเจน - การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการดำเนินงานนอกสถานที่
<p>กลุ่มพิเศษหรือกลุ่มเปราะบาง</p>	<p>สามารถดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้สามารถดูแลกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแต่ละกลุ่ม เช่น จิตเวช เรือนจำ เพื่อเข้าถึงการตรวจรักษาอย่างทั่วถึง - มีการทำงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 	<p>การกำหนดนโยบายที่เอื้อต่อการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพช่องปาก เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกันได้สะดวกมากขึ้น</p>

กลุ่มวัย	เป้าหมาย (การดำเนินงานที่อยากเห็น / อยากให้ไปถึง)	วิธีการ / รูปแบบการดำเนินงาน	สิ่งที่ต้องการหนุนเสริม
		<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มช่องทางด่วนที่หน่วยบริการ เพื่อแบ่งพื้นที่ให้ผู้เข้ารับบริการกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงการบริการได้อย่างเหมาะสม 	

3. ประเด็นความท้าทายและสิ่งสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพช่องปาก ภายหลังจากถ่ายโอนภารกิจ ฯ

ประเด็นความท้าทาย	ข้อเสนอจากที่ประชุม	สิ่งที่ต้องการหนุนเสริม
<p>นโยบาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายการดำเนินงานไม่ชัดเจน และไม่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) และมีการติดตามในพื้นที่ว่าสามารถดำเนินการได้จริง - หาจุดร่วมของนโยบายในแต่ละภาคส่วนเพื่อลดนโยบายที่ซ้ำซ้อน - กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน - การกำหนดนโยบายให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้แต่ละพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย - กำหนดนโยบายจากผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจตัดสินใจ และผู้ปฏิบัติงาน จากทั้งจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ โดยอาจมีการจัดเวทีหรือทำประชาคม เพื่อให้เกิดพื้นที่ในการกำหนดนโยบายอย่างมีส่วนร่วม - จัดทำแผนทันตสาธารณสุขเป็นส่วนหนึ่งของแผนการดำเนินงานของ อบจ. 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบการทำงานของสาธารณสุข กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินงานร่วมกันอย่างชัดเจน - แนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
<p>ข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดการเชื่อมโยงของระบบข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรดำเนินการตั้งคณะทำงานเพื่อบริหารจัดการติดตามข้อมูลตัวชี้วัด 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบฐานข้อมูล หรือโปรแกรมเดียวกัน เชื่อมโยงรหัสข้อมูลเพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกัน

ประเด็นความท้าทาย	ข้อเสนอจากที่ประชุม	สิ่งที่ต้องการหนุนเสริม
<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการอบรมหรือจัดทำคู่มือด้านการจัดเก็บและการใช้ข้อมูล เพื่อให้คนทำงานสามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ประโยชน์ได้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลเดียวที่ไม่ยุ่งยากและเพิ่มภาระให้คนทำงาน - มีการรวบรวมฐานข้อมูลระบบสารสนเทศ เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ - จัดทำข้อมูล Big Data เชื่อม 3 กองทุน ได้แก่ หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ประกันสังคม และสวัสดิการข้าราชการ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลมาไว้ด้วยกัน ซึ่งจะทำได้จะทำให้สามารถมองเห็นข้อมูลที่เป็นจริง สามารถนำมาวิเคราะห์และกำหนดแผนงานที่มีประสิทธิภาพได้
<p>ผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้รับบริการควรได้รับบริการที่ดีไม่น้อยกว่าเดิม - ค่าเป้าหมายดัชนีวัดผลงาน (KPIs) ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง - ความสับสนด้านภาระงานในหน่วยบริการ และระบบส่งต่อที่ไม่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบการจัดบริการและการวัดผลงานที่ชัดเจนเป็นธรรม - ควรสร้างระบบการนิเทศ ติดตาม เพื่อคงคุณภาพและพัฒนาการจัดบริการ - ควรให้ความสำคัญกับการรักษาความเป็นวิชาชีพ - สนับสนุนการสร้างผลงานวิชาการจากงานประจำ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือพัฒนางานตอบสนองปัญหาในพื้นที่ - ทบทวนกระบวนการทำงานและกำหนดค่าเป้าหมายดัชนีวัดผลงาน (KPIs) ที่สามารถดำเนินการได้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best Practice เพื่อนำไปพัฒนาขับเคลื่อนในพื้นที่ - สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ องค์กรประกอบในการขับเคลื่อนงานที่เหมาะสม - ให้ความสำคัญกับโครงสร้างทีมที่สนับสนุนกันและกันในการดำเนินงาน - สนับสนุนและส่งเสริมการประกวดนวัตกรรม ประกวดงานวิจัย และงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นความท้าทาย	ข้อเสนอจากที่ประชุม	สิ่งที่ต้องการหนุนเสริม
	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลงานโดยเน้นประเมินที่ประสิทธิภาพ คุณภาพการให้บริการ หรือกระบวนการ มากกว่าเน้น ประเมินผลจากเพียงปริมาณการจัดบริการ 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน เช่น ความก้าวหน้าในสายงาน ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ที่มีความชัดเจน โบนัส หรือเบี้ยเลี้ยงจากผลงาน
<p>บุคลากร</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรไม่เพียงพอ - ทันตบุคลากรมีภาระงานด้านอื่น ๆ - ความไม่ชัดเจนในความก้าวหน้าทางวิชาชีพ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดตั้งกลุ่มงานทันตกรรม ในกองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนจังหวัด - สามารถใช้การจ้างบุคลากรภายนอก (outsourc) เข้ามาดำเนินงานในบางเรื่องได้ - มีกระบวนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง - มีระบบที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเชื่อมั่นว่างานที่ตนเองทำมี เส้นทางความก้าวหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดสรรบุคลากรให้ครบตามกรอบโครงสร้างของ บุคลากร - เจ้าหน้าที่วิชาชีพควรได้บรรจุตามคุณวุฒิและ โครงสร้างวิชาชีพ - ระบบการทำงานที่เอื้อให้บุคลากรได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ ตามสายงาน ลดภาระงานด้านอื่น ๆ - สร้างแรงจูงใจ และเพิ่มขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน ทุกระดับ ให้พื้นที่และกรอบงานตามความสามารถ เช่น ทันตภิบาล ควรมีพื้นที่ทำงานตามความสามารถ
<p>การสื่อสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเข้าถึงสิทธิของประชาชน - ความร่วมมือในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในการดูแลสุขภาพช่องปาก 	<ul style="list-style-type: none"> - การประชาสัมพันธ์ถึงประชาชนผ่านอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เสียงตามสาย ประชุม หมู่บ้าน - ค้นหาเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ในการดำเนินงาน ด้านสุขภาพช่องปาก เพื่อให้การขับเคลื่อนงานมีพลัง มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบสื่อสาร การเข้าถึงการบริการ การจองคิว เข้ารับบริการ ผ่านทางออนไลน์ เพื่อให้ประชาชน เข้าถึงได้ง่าย - ประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้ประชาชนเข้าใจสิทธิการ รักษา - สนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ พัฒนา ระบบฐานข้อมูล คลัง social media เพื่อให้พื้นที่

ประเด็นความท้าทาย	ข้อเสนอจากที่ประชุม	สิ่งที่ต้องการหนุนเสริม
	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มช่องทางการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ social media วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนมากขึ้น - มีระบบการบริการที่ชัดเจนสามารถให้ประชาชนเข้าถึงรูปแบบและวิธีการได้ง่าย - การให้ข้อมูลที่ชัดเจนกับประชาชน เช่น ระบบการส่งต่อ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก เข้าถึงการบริการได้ง่าย - ปรับรูปแบบการให้ข้อมูล และภาษาที่ใช้สื่อสารให้ประชาชนเข้าใจง่าย 	<p>สามารถเลือกสื่อที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตัวเองได้</p>